

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id eadem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 ft., félre 2 ft. 50 kr., negyedévre 1 ft. 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felolvasó szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán este és szombaton este. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejervár, hírvő-utca 9. szám. Hirdetések helyenként 50 kr. Rély-gilleték külön 30 kr.

A katolikus kör.

Az új idők mozgalmának egyik legfontosabb tényezője a katolikus kör, amely a század vallástalan irányával szemben a vallásos érzés ápolásának hatalmas tényezője mindenfelé, ahol megalakult. Mint az oázis a rengeteg sivatagokban, pihenőt nyújt a fáradt utasoknak, úgy hatnak üdítőleg, nemesítőlegleikre a katolikus körök társadalmi életére.

A katolikus körök az újabb időben örömdetes lendületet vettek és ma már minden számbavehetőbb községben van katolikus kör, mely a mellett hogy vallásos érzéseknek hatalmas terjesztője, a civilizációnak is uttörője. A kör társadalmi érintkezése közelebb hozza az embereket egymáshoz, a nélkül, hogy a korcsmák és kávéházak nem éppen nemesítő áramlata magával ragadná az embereket. E mellett gondoskodik, hogy a szegény emberekre is hozzáférhetővé tegye a nemesítő irányú lapok olvasását, sőt sok helyen a népkönyvtárak erkölcsnemesítő és oktató irányú is hozzáférhetővé teszi a katolikus körök szegényebb tagjai részére az önművelődést. Különösen nagy feladat vár a katolikus körök működésére a vidéki községekben, ahol eddig az emberek szabadidejük unalmát a korcsmákban egész-

séget és erkölcsöt rontó italozással üzte el. Ha elgondoljuk, hogy minő nagy missziót teljesítenek a katolikus körök az által, hogy népünket a korcsmai mulatozástól elhajlítja, és a szellemi élvezetek nemesebb terezen szórakoztatják, úgy lehetetlen nem a civilizáció előőrseiül tekinteni azokat és a legodaadóbb lelkesedéssel támogatni néhez munkájokban.

A katolikus körök sikeres működésében egy új korszaknak van letéve alapja. Azok működése megnemesíti, emberi méltóságának öntudatára ébreszti és a művelődés terén óriási léptekkel viszi előre a föld népet. A vallás-erkölcsei nevelés megakadályozza az államveszélyes tévtanok romboló hatását, amely a félműveit embereket a civilizált többi államokban oly veszedelmessé teszi. Nálunk a kath. körök működésével a tudásban előre viszik népünket, anélkül, hogy lelkiegységüket elvesztenék és így tudása önmagára és az államra is csak áldás leszen.

Tagadhatatlan, hogy az egyházpolitikai törvények nyomán, aránytalanul gyorsan szaporodtak a katolikus körök, de ezt indokoltá teszik az új törvények veszedelmes volta, amely ellenében tömörülniök kellett a katolikusoknak, ha csak nem akarták azt, hogy átkának egész súlyával nehezedjék egyházunkra a vallás-

talanságot szabadalmazó törvény. Ebből a gyors szaporodásból a türelmetlenek liberalizmusa politikai érzélatot eszelt ki és a helyett, hogy minden katolikus ember, — a ki annak meri magát vallani, — igaz lelkesedéssel sietett volna e körök támogatására, — politikai pártállásukat látták volna megsértve, ha a katolikus kört támogatják s azért ridegülv távol maradtak. Sőt több is történt, a hivatalos Magyarország még nehézségeket is támasztott, a hol tehette és szerette volna fejlődését megakadályozni.

Lassanként azonban nyugalom szált az izgalom helyére, tisztán látásnak adott helyet az elfogultság, s ma már minden elfogulatlan ember örömmel nézi a katolikus körök áldásos működését, — a katolikusok pedig büszkék lehetnek, hogy e körök révén, milyen áldásdus lehet az újabb kor alakulásában is a katolicizmus.

A főv. ros katolikus köre, mely mint az ország legelső e nevű köre 1889-ben kezdte meg működését tegnap új, tényesen berendezett palotájába költözött, amely méltán foglal helyet a főváros legelső körje között.

Fényes ünnepséggel szentelte fel Vasary Kolos Magyarország bíboros hercegprímása a kör helyiségeit, a katolikus világ előkelőségeinek jelenlétében. És lá-

Láz.

Irta: Telekes Béla.

Hő nyár fényében dideregve járók,
Ah, a szívből kihalt valami . . .
Csunyán hazudnak a nyúló virágok
S a csalogányok kéjes dalai.
Belenézek minden virágkehelybe —
És mintha már mind herpadást lehetne!
S bealkonyul . . . Megállók valahol . . .
Ah, csalogány ott többé nem dalol.

Ott lázas, komor éj szállt a vidékre,
A légben izzó ködök foszlának . . .
S mint hogyha minden sötét tűzben égne . . .
Fekete lángok a fasudarak . . .
Fejem fölött suttogón csapnak össze, —
Ah, mintha máglyán állnék megkötözve
És izról-izre égnék tünkre ott, —
Pédig csak szívcem ég, az éj nyugodt.

Ah, napom, éjem megrontója, réme
Egy halavány, bús, szenvedő alak,
Látnom kell egyre, nézem fűzfa-éve
S fülembe csengnek zord vadló szavak:
Kit egykor így megszápassított a csókad,
Ma is ily sápadt, oly nagyon csalódott . . .
Mi nekéd játék, szent volt az neki
S most késő már ezért veszekteni.

S én napról-napra, tőről-éjre várom,
Hogy egyszer majd elnémul tőn e vád
S elfoszlik majd a jelenés, az álom,
Ha egyszer újra látom őt magát . . .
Velelenni, — az utcán, — társaságban
Elm lebbenne virulón, vidáman

S rám sem ismerne . . . s hallván nevetem,
Nem tudná már, hogy egykor szeretett.

Fobáshzodom hozzád, te édes asszony,
Csak egyszer óh, jelenj meg így nekem;
Ajkadról árpaj, boldog dal kezdigjon,
Simulj valakéhez szerelmesem . . .
Csököld elő a nyaramat az ajkaim,
Hadd mondhatom: kár volt gyötörödni családn!
A múlt — pár elmosódó szürke jót —
Csak szép szemed könnyes játéka volt.

A negyedik dimenzió.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Egy idő óta rendkívül terjed hazánkban a spiritizmus, amely különösen a főváros előkelő köreiből szerez magának mind több és több hívet. Az új tan hívei már lapot is indítottak, mely hetenként „Rejtelmes Világ“ cím alatt lát napvilágot. Ennek a lapnak legutóbbi száma *Seanceok Gabányi Árpádnál* cím alatt egy hosszabb közleményt hoz, a melyet az alábbiakban közlünk. Nem mintha e rejtelmes rejtélyeket óhajtanánk megoldani, sem azért, mintha a spiritisztákkal egyetérténeink, hanem mert olvasóközönségünk igen gyakran hall a spiritisztákról, anélkül, hogy tisztában volna, hogy az illetők miképpen érintkeznek a tulvilággal, — ez okból adjuk le a közleményt, a melynek az is érdekelt ad, hogy állítólag Gabányi Árpádnál történt és Hoek János orsz. képviselő is jelen volt azon.

Az érdekes seanceokat, a melyekhez képest eltörpül Cagliostro híres bűvészkedése sőt

Ponson du Terail rémregénye is, a következő mulatságos módon adja elő a „Rejtelmes Világ“:

A Gabányi Árpádék házi szelleme báró Wesselényi Miklós az ifjabb. Érdekes, hogy miképpen ismerkedett meg Gabányi a diós árvizi hajós szellemével.

Megmagyarázhatatlan rokonszenvből tudniillik a báró szelleme igen gyakran jelentkezett Gabányiéknál. Néha nem is gondoltak szellemelérésre, csak egyszerű eszmecserére folyt a csatlásban, s ime egyszerre nyilvánulások történtek. Világos nappal déli időben, midőn éppen ebédelték, hirtelen kopogás hallatszott a szobában a falakon, az asztal megmozdult és oly zörgést, tánczolászt vitt végbe, hogy abba kellett hagyni az evést. A szellem jelentkezett és éctésül adta, hogy társalogni akar.

Ehhez természetesen médiumra volt szükség. Gabányi István nevű kis fia ajánkozott erre és nemsokára csakugyan megindult a társalgás.

— Ki van itt? — kérde Gabányi.
— Szellem — volt a válasz.
— Kinek a szelleme?
— Báró Wesselényi Miklósé.
— Az árvizi hajósé?
— Azé?

Gabányi, mint maga bevallja, kezdetben nem tudta, mit higgyen a dolgról. Fiában nem kételkedett, de viszont az egész nagyon különösnek tűnt fel előtte.

Ekkor elhatározta, hogy kísérletet tesz a szellem kiismerésére. A legközelebbi seanceon így szót a szellemhez.

— Én kételkedem abban, hogy a báró Wesselényi Miklós szelleme jár itt. És kételkedni fogok mindaddig míg bizonyítékokat nem kapok. Van erre mód?

Mai lapunk 8 oldal.

lekben bűszke örömmel vett részt e fényes felavatási ünnepelyen minden katolikus magyar ember.

Az örömnök elragadtatását nálunk egy neme az elégtelenségnek zavarta meg. Önkénytelenül az a kérdés tólt mindnyájunknak ajakára: Miért nincs a mi körünknek is méltó helyisége? — Miért kell nekünk szűk helyen, szégyenletesen meghuzódnunk? nekünk az űskoronázási városnak, a katolikus vallás Magyarországi szülőhelyén, Szt. István székhelyén?

Nehéz erre a feleletet megadni, mikor látjuk, hogy nem püspöki városok, s nálunk sokkal kevesebb katolikus polgárral bíró helységek, már régen saját otthonukban vannak. Talán az egész várost jellemző tespedés ezen a téren is elől minden nemesebb gondolatot? Avagy kevésbbé volna-nának jó katolikusok? Vagy talán vezetőink főtuskodó mérlegelése kényszerít bennünket a gyáva maradiságra?

Ki tudná megmondani okát? — Tény az, hogy ott szorongunk szűk helyiségünkben és még indokolni sem tudjuk miért léteziünk, mert hiszen felolvasó termünk sincs, s így legfontosabb kötelességünket is rosszul, avagy idegen helyiségekben vagyunk kénytelenek teljesíteni. Hát ez bizony szűgyen, nagy szűgyen!

Itt volna az ideje, hogy belássunk a helyzet tarthatatlanságát. A katolikus kör helyiségei naponta telve vannak s gyakran türehtetlen a szorongás. Már pedig, ha alkalmas helyiségről nem gondoskodunk, megszökik a fiústós helyiségekből mindenki, daczára annak, hogy az ősi idő beáltával váratlanul nagy érdeklődést tapasztalhatunk a belvárosi kath. kör iránt. A jelek azt mutatják, hogy ha alkalmas helyiségei volna-nak a körnek, ugy a katolikus körnek sikerülne összehozni a székesfejvári társadalmat, a melynek olyan nagy szükségé volna az ilyen központra.

— Van — szót a szellem. Zárják be a lakásnak minden ajtaját és számlálják meg pontosan a személyeket, akik jelen vannak. Annak utána tegyenek egy bekormozott iv papírost az íróasztal fiókjába és azt a fiókot is zárják be.

Gabányi így tett és nem volt a lakásban akkor senki más, csak ő maga, a felesége, a fia mint médium és egy cselédány. Mind vékony kezű emberek.

Kevés idő múlva aztán az íróasztal fiókjában zörgés hallatszott, mire Gabányi kinyitotta és leirhatatlan megdöbbenésére az imént letett kormos lapon egy hatalmas férfikéz tenyerének és öt ujjának legpontosabb lenyomata volt látható. Gabányi e rajzot gondosan megsűrítte s azóta sokaknak megmutatta, orvosoknak is, kik kijelentették, hogy a kéz lenyomatán a legfinomabb bőrerezések is legpontosabban láthatók, az epidermisnek minden pórusa, ugy hogy csakis lenyomat lehet, semmi esetre sem rajzolat. Ha tetszik valakinek, abban kételkedhetik tehát, hogy az valóban Wesselényi kezének a lenyomata lenne, de az kétségen felül áll, hogy a lakásban jelen voltak közül távolról sem hasonlít egyiknek sem a kezéhez, így tehát a legszellemesebb kételkedés is adós fog maradni a válaszzsal, arra a kérdésre, hogy kinek a keze lenyomata lehet hát?

A legutóbbi, október 1-i seanceon is oly dolgok történtek Gabányinál, a melyekről, hogy tudomást adhassunk t. olvasóinknak, kiváló szerencsének tartjuk a tudományra nézve.

E seance előzményei a következők: Raoul Chelard, a kiváló magyarbarát francia író, kit Wekerle Sándor miniszterelnök

A külvárosi kath. körök mind fényesen teljesítik hivatásukat, csak a belvárosi kör áll helyiség hiányában tehetetlenül. Itt volna az ideje; hogy az arra hivatottak lelkesen közöbe vegyék a házépítés ügyét, mert be kell látnunk, hogy e nélkül semmire sem mehettünk.

A katolikus autonómia.

V.

(P.) Hazai törvényeink az egyházi intézeteknek, intézményeknek, egyházaknak stb. a vagyona vonatkozó tulajdonjogát és pedig részleges vagy közvetlen jogát nyíltan kifejezik, biztosítják és védik mint valóságos jogot. Csak néhány adatot hozunk itt fel a bő anyagból, „Ha valaki javait vagy jószágait egy bizonyos egyháznak adta, semmi ürügy alatt ne merészeje elvenni és másoknak adni.“ Szent László I. k. 23. f.

„Ugy tetszett a királynak és az egész gyűlésnek, hogy a szt. István király által eszközölt bármely birtokbeli adományozás a monostorok és egyházak javára háborítlan maradjon.“ Kálmán I. k. 1. f.

„Rendeljük, sőt régtől fogva elrendeltnek nyilatkoztatjuk ki, hogy iredés idején az egyházok javai és birtokai se a király ur, se az ő küldöttje, se azok által, kik magukat megyebelieknek nevezik, el ne foglaltassanak, ki ne fosztassanak, meg ne sértessenek.“ 1282: 26. (V. ő. Török p. 40.)

Eme törvények nem tűnnek föltre magyarázást. Eme törvényekből pedig beigazolódik az, hogy az egyházak valóságos tulajdonosa az intézet, intézmény, testület stb.

Ennél fogva tarthatatlan, sőt törvénykönyvünkkel homlokegyenest ellenkezik amaz állítás, mintha birtokot csak az egyes és pedig névszerint megnevezett egyének lehetne adományozni — erkölcsi testületnek, holt kéznek pedig sohasem. Bevallott ellensége az egyházi vagyonnak az, ki így itél.

Ugyanezt bizonyítja a magyar magánjog is. Az 1844. előtt érvényben levő magyar magánjog szerint ugyanis nemesi javakat nem birhatott más, mint a szt. korona, kincstár, főpapoz (érsekség, püspökség, apátság prépostság),

főurak és nemesek, egyházi és világi testületek általában, kegyes és közalapítványok, szab. kir. városok¹⁾

A tulajdonosok, a jogalanyok között tehát ott vannak a szt. korona, szab. kir. városok is; — már pedig, hogy a szt. korona és szab. kir. városok, mint jogi személyeknek birhatási joga nem eszményi vagy elméleti, de valóságos és reális — ez hazai jogunknak, törvényeinknek még felületes ismerete mellett is beigazolható.

Hogy pedig a magyar kath. egyházi vagyona valóságos tulajdonosokul az egyes érsekségeket, püspökségeket, káptalanokat templomokat stb. kell elismernünk — ezt az okmánytárak adathalmazai is bizonyítják, melyekből csak néhányat említettünk fel.

Midőn 1292-ben Orsy Imre Vrns nevű birtokát az egri püspökségnek hagyta, végrendeletében így jeleli meg a jogalanyt:

„Vrns nevű birtokát hagyományozta és átadta az Isten kegyelméből való egri püspök atyjának és püspökségnek örök tulajdonul.“

II. Endre az esztergomi érsek káptalan hűségét megjuttalmazandó annak Vincz nevű helyiséget adományozott:

„... a kanonokoknak ... és azok örökösének örök tulajdonul.“

István esztergomi érsek, atyjának lelki üdvéért oltárt alapított a bazilikában és a bazilikát saját pénzén vett javakkal ajándékozta meg:

„... falut a kaszálóval és két szőlővel, melyeket vettünk, a bazilikának tulajdoni jogába és birtokába ruháztuk, átengedtük és adományoztuk.“²⁾

Hogy az adományozók és végrendelezők kit akartak a javak birtokosul? ... az véleményünk szerint nem szorul magyarázatra. Világos ugyanis, hogy ugy a felemlített esetekben, mint általában, az egyházvagyon tulajdonosai mindig az illető püspökség, érsekség, káptalan, templom stb.

Minden tulajdonjognak a jogszerű és törvényes szerzősöd képezi egyik biztosítékát. A szerzősöd jogszerűtlensége, a tulajdonjogot hatálytalanná, ingadozóvá teszi. Épen azért, mivel a szerzősöd a tulajdonjognak egyik imérvét képezi — a magyarországi kath. egyházvagyon tulajdonjogának kérdésénél legfontosabb annak tudása és hibonyitása, hogy e

¹⁾ Wenzel I. k. 309. p.

²⁾ Török 49. p.

korában barátságára méltott és Magyarországról irt nagy művének megjelenésében támogatott is, a mi által hazánkban igen nagy szolgálatot tettek. E jeles tollu író a mult évben Párisban részt vett egy seanceban és ott I. Napoleon szellemétől azt a megbízást kapta, hogy írjon róla egy művet, még pedig eddig ismeretlen új források alapján. I. Napoleon szelleme sorban megjelölt számos levéltárat, melyekben rejtve maradt okiratok és füljegyzések találhatók fel s Raoul Chelard a megbízás alapján elindulván, a megjelölt iratokat tényleg meg is találta és lemásolhatta.

Az így összegyűjtött anyagot aztán magával hozta és itt szorgalmasan dolgozik már hónapok óta a nagy művön. Am szeptember utolsó napjaiban egyszerre váratlan akadályra bukkant. Ellentmondó adatokra talált, melyek közt nem tudott eligazodni.

Október 1-én fölkereste Hock János orsz. képviselőt és hírneves író, ki a párisi médiummal összeköttetésben áll és megkérdezte, nem irhatna-e Párisba a médiumnak, hogy az I. Napoleon szellemétől felvilágosításokat kérjen?

Hock János országgyűlési képviselő fölöslegesnek és hosszadalmasnak tartotta az írást, e helyett Raoul Chelard-t elvitte Gabányihoz.

Gabányi István, a művész médium fia jelenleg 16 éves gyermek-ifjú, ki francziául egy szót sem tud.

Leültetik, kezébe adnak egy írónt, idézik I. Napoleont és Raoul Chelard az ő szopora párisi kijetésével föladjá a kérdéseket. Gabányi Arpád tud francziául, de a gyors beszédet nehezen érti meg. De ki írja le bámulatát, mikor látja, hogy fia a kérdéseket nem csak haladé-

talannal megértette, hanem azokra nyomban válaszol is.

A választ magyar nyelven írta ugyan, de csupa olyan dolgokról és fogalmakról, a melyek az ismeretkört jóval túlhaladják és a melyekben vonatkozások voltak oly dolgokra, melyeket csak Chelard ismert.

Chelard izgatott lett és további kérdéseket adott fel, de a szellem nemsokára elhallgatott. Gabányi ekkor sőtét ültést ajánlott. Alig sőtétítették el a szobát, a csengő felemelkedett a fejük fölé, a kérdésekre csengéssel adott választ. Nemsokára felemelkedett az asztal és oly tánczólást vitt végbe, mely óriási dörmöbölést okozott.

Gabányi ekkor így szolt:

— Jó szellemek, gondoljátok meg, hogy alattunk is laknak emberek, a kiknek alkalmatlan lehet, ha a fejük felett tánczoltatják az asztalt. Sziveskedjétek tehát inkább az asztal fiókban nyilvánulni. Erre az asztal lábai megállottak s a fiókban támadt zörgés.

Chelard erre egész testében remegni kezdett és kérte, hogy hagyják abba a seanceot, mert idegein nem tud uralkodni.

Eddig tart a „Rejtelmes Világ“ közleménye. A spiritizmusra, majd legközelebb részletesen visszatérünk, most csak azt jegyezzük meg, hogy jobban tennék a spiritizisták, ha inkább az erkölcestannal foglalkoznának, mint ilyen kísérletekkel.

vagyon jogszerű és törvényes szerzőmód által jutott az egyház birtokába, mi által egyszerűen visszautasítható ama gyakran hangoztatott föltevés, mely jogszerűtlen szerzőmóddal és birtokszimulakriával akar rést ütni az egyház fenálló tulajdonjogán. Ténylegesen jogrendszer alapján állunk. Határozottan visszautasítottunk tehát minden oly föltevést, mely nélkülözve minden jogalapot, csupán az önérték vagy felekezeti irigység kétes értékű forrásából keletkezve, következtetéseiben elméleti alapot vesz fel kiindulási pontul.

Mindaz, a mivel a kath. egyház vagyonában bir, jogszerű módokon vált tulajdonává. E vagyon megszerzésére nem csupán az egyházjog által előírt és megengedett módokon történt, de a magyar tételes törvények alapján is, mely törvények épen a jogszerű szerzés alapján védelmezték minden időben az egyház vagyonát.

A legáltalánosabb szerzőmódok a következők: „adományozás életben vagy halálozáskor, vétel, csere, öröklés végrendelet alapján vagy a nélkül, elvétel, kötelek vagy önkényes adomány” — ezekhez maga az egyház hozzá csatolta még az ájtatos alapítványokat.¹⁾

Ama javaknak, melyeknek birtokába az egyház királyi adományozás által jutott, valószínű tulajdonjogát gyökös jogon szerezte meg örök joggal, a távol utódok számára is, amint ezt az adománylevelekben kitüntetve láttuk. Az ily jogon szerzett javak — szemben a másoknak adományozott javakkal — ama kiváló előjogokkal is bírtak, hogy míg pl. a nemesi jószágok a család kihaltával, hazaárulás, vagy hűtlenség esetén ismét físzaszálltak a királyra ki ama javakat azután másoknak adományozhatta — addig az egyháznak tett ilyenféle adományozásoknál ez az eset sohasem állott be, mert az egyház, illetőleg annak jogi személyiségei soha ki nem haló jogi személyek, kik hűtlenség esetén megfosztattak ugyan a vagyon élvezetétől, de maga a vagyon soha nem háramlott vissza a királyra, az maradt továbbra is az egyház birtokában.

Az egyházi vagyon tulajdonjogának eme soha meg nem szűnő változhatlanságaira a csupán Verbóczy szavait idézzük: „... az összes főpapoknak és egyházi férfiaknak a fejedelmek az ő igaz és törvényes örökösük, de nem úgy, hogy az efféle javakat és jószágokat az egyháztól elvehetné és elszakíthatná; hanem amennyiben azokat — a főpapi és egyházkormányzó székek megüresedése esetében, — az egyházzal együtt leendő kormányzás végett más személynek adományozza, épségen maradván az érsekek és püspökök megerősítésének joga, mely csupán a szentséges római egyház aulósága alá tartozónak ismeretűk.”²⁾

Az egyházi vagyon tulajdonjogát, került legyen az adományozás vagy bármely más törvényes jogcímen az egyház birtokába, hazai törvényeink az egész hatályukkal védelmezték és fentartották. Nem csupán tiltották az egyház vagyonból bármi rész ideiglenes vagy örök elidegenítését — de visszakövetelési joggal ruházta fel azokat, eme jog érvényesítésében szigorú és nem ritkán súlyos kötelezettséget róttak az egyházi személyekre.

Lehetetlen egész teljességükben felsorolni az adományozás és ajándékozás címén előforduló egyházi javakat miért is csak általánosságban szólunk róla,

A hazánkban létező püspökségek közül tíz stb. István királyt vallja alapítójának.³⁾ Spalatói Tamás szavai szerint e püspökségeket „oly bőségesen javadalmazta, hogy az egyház állapota az egész világon jobban és méltóbban alig virul.”⁴⁾

Szent István mint apostoli király, mint legfőbb kegyur a kánonjog szabályai szerint alapított püspökségeket, monostorokat, templomokat. Hangsúlyozzuk, hogy mint legfőbb kegyur — a mennyiben az ezzel járó jogok teherbeli kötelezettséget is involválnak, úgy annyira, hogy az általa alapított püspökségek, monostorok és templomok vagyonbeli ellátása nem

csupán a szent király bőkezűségében, de a jog követelményében leli magyarázatát. Az egyház fontos jogokat engedett a vagyonbeli ellátásért, s ezen alapszik a legfőbb kegyuri jog. Mindama javak tehát, miket a szent király és utódai az egyháznak adományoztak, azok megátadhatatlan, elidegíthetetlen és kétségbevonhatatlan javak az egyháznak — mert ellenkező esetben gyökere szakadna a legfőbb kegyuri jog gyakorlatának.

Okmánytárunk s annak a különféle adományozásokra vonatkozó anyaghalmaza annyira közismeretűnek látszik elődtünk, hogy azokból idézni feleslegesnek tartjuk¹⁾ — Ezen adományozási oklevelekből pedig mindenütt egész világosan bebizonyítható, hogy az adományozott birtokok valódi tulajdonjog váltak az adományosoknak — ami kizárja egyszerűen ama gyakran hangoztatott elméletnek jogosultságát, mintha az egyház csak haszonélvezeti jogát nyerte volna az adományozott birtokoknak. Az adománylevelekben egész világosan ki van fejezve, hogy az adományozott birtokok nem ideiglenesen, nem visszavonhatólag, de visszavonhatatlan és örök joggal ruháztattak át; ki van fejezve, hogy nem csupán a javak haszonélvezete, de maga a birtok átlaga, föltétlenül tulajdoni és birtoki joggal adtak; ki van fejezve, hogy nem csupán az adományozás idejében eső személynek, de utódainak, örökösöknek is — „a kánonoknak és örökösöknek”; „adományoztuk az érseknek és érsekségnek”; „a birtok teljes jogát az érsek urra és az ő utódaira ruháztuk.”

Feltűnő jelenség még az egyházi vagyont illető elméletnek terén is ama felfogás, mely a királyok által adományozott javakat állami erdeitieknek minősíti. Hogy ez nem jóhiszemű tévedés, vagy hazai törvényeinkben való járatlanság eredménye, ez az első perczben kitűnik. Nem más ez, mint irányzatok, öntudatos számítás. Jogi oldalról meg nem támadhatván az egyházi vagyont, más uton törekcsenek annak tulajdonjogát megingatni. Kiindulva azon alaptól, hogy az adományozás tényét a korona hajtotta végre s így az adomány tárgyat csakis állami javak képezhették — ebből ama hasznát hajtó következtetésre jutnak, hogy az adományozott egyházi javak állami javak voltak, miket egy kis méltatlanság elküvetésével vissza lehet vonni.

Ott a tulajdon telrimes atyánkfiai jól megszorították az elméletnek eme fegyverét, mert lehet hogy hátrafelé sül el.

A reformáció idejében ugyanis püspökségeknek, káptalanoknak, szerzeteseknek jószágait elkoboztatták és törvény hozottak, hogy az elkobozott vagyon az országnak elidegeníthetetlen birtokát képezik. Tehát törvény kellett arra, hogy az egyház elvett javai állami javakká legyenek, mi nyílt dokumentálása annak, hogy azelőtt nem voltak állami javak. De hát elidegeníthetetlen állami javakká lennének. És mégis — ebből az elidegeníthetetlen állami vagyonból áll fenn ma is Fehérvár-Nagy-Enyed reform. collegiuma, Bethlen Gábor fejedelem jóindulatából. Pedig e javak között ott van az is, melyet Péter erdélyi fejedelem saját pénzén vett Gyula gróftól. Jó lesz az erdélyi ekleziák vagyonának eredete után is tudakozódni; Kővári uradalom, állami dezamák stb.

Elvégre is bírák békeével a javaikat, hisz az 1698. diploma biztosítja számukra „ha miudjárt egykor valamely egyházhöz, konventhez vagy káptalanhoz tartoztak volna is.”²⁾ De jó lesz ebből a következtetést is levonni.

Az egyház az államtól vagyonának mindazon garanciáit követelheti, melyeket bárki más igényelhet, ki birtokához királyi adományozás által jutott; követelheti pedig annál is inkább, mert a telexkönyvi intézmény behozatalakor az egyházi javakat az illető érsekségek, püspökségek, káptalanok, apátságok, prépostságok stb. nevére — táladoni joggal, minden ellenmondás nélkül bekebelezte és e jogi tényre a magyarországi kath. egyház porait az alkotmányosság korszakában és a jog és törvény oltalma alá helyezte. Elnélfogva az állam köteles is e javakat a tulajdon sérthetlenségé-

nek elvei szerint oltalmazni, s a telexkönyvben bejegyzett tulajdonosokat, mint jogos biztosítékok elismerni.

Az egyház vagyonát nem kizárólag királyiak által adományozott javak képezik. Jó részben magánosok adománya az. Ez adományok éppen úgy, mint a királyi adományok bírák a tulajdonjog minden biztosítékát, tehát a jog, az igazság és törvény oltalma alatt vannak. A magánosok ugyanis törvényeink értelmében adományozhattak saját vagyonukból, s az egyház jogi személyiségei pedig szintén a törvényben gyökerezőleg bírtak a birtoklás képességével, s elfogadhatták az adott birtokkal. Maga az adomány objektuma szabad rendelkezése alatt állott az adományozónak, s így az egyház jogi személyiségeire nézve megszerzhető tulajdon képezett. Megtaláljuk tehát eme birtokoknál is a tulajdonjognak ama biztosítékait, melyek a tulajdonjogot érvényre emelik és biztosítják ott, hol jogrend uralkodik.³⁾

A vagyonszerzés többi módzataira e czikk szűk keretében csak általánosságban reflektálhatunk.

A tagadás erőtlen fegyveréhez nyulnak azok, kik az egyház, illetőleg az egyháziak vagyonképességét kétségbe vonják; ez annyira mint a jogtörténet tételes bizonyítékaival és a tényleges vagyonképességi állapottal szemben egyszerűen tagadni. Már maga az a körülmény, hogy idők folytán oly tételes törvények hoztak, melyeknek czéljuk volt az egyházat vagyon szerzési jogában korlátozni, ez elegendő bizonyíték arra, hogy az egyház vagyonképes és ebből folyó jogait is érvényesítheti.

Nagyon gyöngé támogatás az egyházi vagyon tulajdonjoga ellen az, melynek legűbb érve abban kulminál, hogy az egyházi vagyon használata a mai viszonyok folytán már nem felel meg többé az egyház érdekeinek részben pedig nem felel meg a czélnak, melyre adományozottak.

A vagyon élvezete és annak használata tulajdonjogi szempontból csak másodrendű jelentőségű; mert a vagyon hasznainak hova fordítása a tulajdonjognak csak folyómánya. Jogosítványa. Nagyon korlátolt tehát a tulajdonjognak olyatén képen való felfogása, mintha az, az egyes jogosítványok összességéből állana. mely jogosítványok egyike ha nem úgy érvényesül, mint a tulajdon czélja kívánja, akkor megszűnik ma a tulajdonjog is. Ez elmelet elfogadása ellentézik a józanág fogalmával.

A vagyon csak az egyházé, de hasznos millióké; és nincs vagyon, mely a haza érdekeit jobban szolgálná, mint éppen az egyház vagyon. A mi hasznot hoz, az átmegey a nemzet testébe, itt marad ezen a földön és nem megy külföldre. Forrása az emberbaráti intézményeknek, leghatalmasabb oszlopa a közművelődésnek; oly eszköz ez a hazában, melyet az államnak nem megingatni, de megszilárdítani kötelessége.

Tekintély reperálás.

A Székesfehérvár és Vidéke, a mely az Alaghy-ügy fejleményeiről egyideig nem látszott tudomást venni, most egy eiceros czikkben siet az iskolászéki elnök megreparálására. Teszi pedig ezt a székesfehérvári lapoknál megszokott modorban, úgy hogy nem czáfol, hanem csak vádaskodva védekezik. Az ismert eszközök vétetnek foganatba: „magánboszu kifolyása” — „néppárti kétségbeesés”. Ime ezek Alaghy ártatlan bizonyítékai. Ki kételkedik tovább, hogy Alaghy, „a szabadelvű Alaghy” — a hogyan kedveskedve czirnoszkodik körülötte a „Székesfehérvár és Vidéke” — nem a legártatlanabb ember a föld hátán!? A mig az általunk felhozott vádak meg nem czáfolják, addig ilyen eszközökkel magunkat elhallgattatni nem engedjük!

Van azonban egy kis figyelmeztetésünk!

Van azonban egy kis figyelmeztetésünk!
1) Magánosok által adományozott javakra vonatkozólag s. l. „Okmánytár.”

1) Török p. 96.

2) H. K. J. R. 10 cz. 3. §.

3) Fauler „Századok.”

4) Köller hist

1) E tekintetben kiválóan ajánlhatjuk Török Kálmán: „A magyarországi katholicus egyház vagyon tulajdonjoga” című kiténő művét.

Mi több mint egy éve már, hogy a város köz- és társadalmi életének megjavításán fáradozunk. Soha városi ügyekben nem kerestük a politikát és senkinek a tetteit nem bíráltuk el e téren politikai pártállása után. Ha fáradságot vesznek, meggyőződhetnek arról, hogy városi ügyekben politikai elbarátságainknak azzal a mértékkel mértünk, mint politikai ellenfeleinknek. Nem egyszer támadtuk meg városi ügyekben politikai pártfeleinket és nem egyszer dicsértük meg ellenfeleinket. Ez álláspontunktól az nem térített el, hogy tisztelt lapársaink nem jártak el minden alkalommal hasonló igazságszeretettel. Az, hogy ők nem igazságosak, nem jogosított fel bennünket az igazságtalanságra.

Ha azonban most már a mi elfogulatlan álláspontunkra s a közügy érdekében tett fáradozásainkra mindenáron rá akarják sütni a politika rejtejt szándékait, ha már-már javuló közviszonyainkat ismét a politikai tusák színterévé akarják tenni, úgy legyenek meggyőződve, főgunk tudni mi is ez álláspontunkra helyezkedni. Lesz e ebből valakinek haszna? Bizonyosan nem! De a városnak lesz annál több kára benne. Mi nem kezdjük a harcot, de nem is főgunk kitérni előle.

Ha Alaghy... a „szabadelvű“ papot vagy a szabadelvűpárt oszlopát akartuk volna támadni, önknek tudniok kell, hogy akkor nem azt írtuk volna meg, a mit megírtunk, hanem azt, a mit elhallgattunk. Pártzélókra és magánbuzur legalkalmasabb ténykedéseit szándékosan mellőztük éppen azért, hogy még a gyanunak árnyékát is elkerüljünk. Nem gondoltuk reá, hogy megtagadva működésüktől az önzetlenségét és az igazságosságot, könnyen arra a gondolatra jöhetünk, hogy itt Székesfehérváron nem is érdemes ilyen nemesebb intenciókból kiindulni, s majd más álláspontokra főgunk ezután helyezkedni?

Alaghy Dezsőt nem tartjuk olyan politikai oszlopknak, hogy véle ez alapon hosszabbant foglalkoztunk volna. Nálánál különb embereket szemelnénk ki erre a czélra, mert hiszen szentes köcsögöz hasonló argumentumokat támadás alapjánul mi is találhatunk. A mi támadásainknak azonban a közérdek az irányítója, s nem is alapítjuk azokat soha holmi szentes köcsögökre!

A magunk részéről csak azt kívánjuk, hogy bár lenne a helybeli szabadelvűpártnak legalább is egy pár tucat Alaghyja, mert ők igazolnák legjobban annak a politikának káros voltát, a melynek talaján nagyranőttek.

Az események különben, melyek a Székesfehérvár és Vidékét sorompóba szőlítetták, a következők.

Fanta Adolf dr, ugyanaz a jeles orvos, a ki annak idején Seidel Lajos főkapitány beszámíthatlanságáról olyan sikerült bizonyítványt adott ki, bizalmas értekezletre hívta össze az iskolaszék tagjait. Ezen az értekezleten, — mert iskolaszéki ülés nyilvánosságán nem merték megkísérteni, — a tagok egyrésze elhatározta, hogy személyes bizalmának kifejezést ad Alaghyval szemben. A közérdeknek és Alaghynek annyit használ a Fanta-féle bizalomnyilatkozat, mint a mennyit használt orvosi bizonyítványa annak idején a város érdekének és magának a főkapitánynak. Alaghy sem lesz egészségesebb tőle!

A tanítók egy része is alázatos hasrafekvéssel igyekszik segíteni a tekintély megreperálásán. De mert bizalmat szavazni nem dhajtanak, bizalmatlanoknak pedig látszani nem

mernek megszerkesztettek egy miutánál kezdődő nyilatkozatot, a melyet megérteni nem ért meg senki, mint a hogy éppen az volt a czélja, hogy ne is érte meg senki. Szól pedig ennek a nyilatkozatnak az eleje ekképen:

„Miután két helybeli lap azon mozgalomról, melyet a székesfehérvári tanítók a „Fejérmegyei Napló“ szept. 25-iki számában „Tanügyi mizériák Székesfehérvárott“ czim alatt megindítottak . . . stb. stb.

A ki olvasni tud az megértheti azt, hogy a nyilatkozat abból indul ki, miszerint a székesfehérvári tanítók talpunkban egy mozgalmat indítottak meg.

A nyilatkozat végén pedig tiltakozásukat fejezik ki az aláírtak az ellen . . . „mintha a támadás a tanítótestület érületének tolmácsa volna.“

Az értelmé tehát az egésznek az, hogy a tanítók által indított mozgalom nem fejezi ki a tanítók érzelmeit. — Tessék ezt megérteni!

Mikor nyomtatásban meglátták ezt, a miutános nyilatkozat zseniális stílistája velinszki Miután Ferencz a következő közbe szurással igyekezett azt a „Székesfehérvár és Vidék“ tegnapi számában megkorrigálni . . . „Helyreigazítás“ czim alatt megindult közleményből kifolyólag megindítottak.“ . . . — Erre a jeles iránytani javításra csak így felelhetünk: Megindított és megindult megindító megindulásuk megindultságán megindulásig megindulva megindítjuk megindító megindulásunk megindultságának megindulásig megindító megindulását. — Megértették ebből az iránytan legújabb haladását?*)

Erről a nevelés kis iratról még igen sokat írhatnánk, de amint látható azzal csak egy humoros lap hasábjain lehetne méltólag foglalkozni.

Ami a „Székesfehérvár és Vidék“ nek azokra a tanítóokra vonatkozó megjegyzéseit illeti, a kik elég férfias bátorsággal bírtak e neveléses irat aláírásának megtagadására, kötelességünk kijelenteni, hogy az illetők a helybeli tanítói kör színe-javát képezik. Ezt a neveléses kis iratot saját komolyságuk érdekében sem írhatták alá. Másrészt éppen úgy mint a hogyan a szolgálai alázatosság nem érdem, ugy a férfias nyíltság mindenkor tiszteletre méltó. Ez a tisztelet pedig ezektől a férfiaktól meg nem tagadható.

Közigazgatási bizottsági ülések.

A megyénéli.

Fejérmegye közigazgatási bizottsága f. hó 12-én tartotta rendes havi közigazgatási ülését. Jelen voltak: Huszár Agost alispán, Szűts Arthur főjegyző, Balassa Sándor és Kornis Zoltán aljegyzők, Heinrich Lajos tiszti főügyész, dr. Hattyufy Dezső árvaszéki elnök, Plossch Ferencz kir. pénzügyi igazgató, Quirini Gusztáv kir. főmérnök, dr. Varga Zsigmond tiszti főorvos, dr. Festetich Bemó kir. tanfelügyelő, Ujházy Sándor kir. ügyész, Nimeth Imre kir. anyakönyvi felügyelő, Koller Pál gazdasági előadó, Keressey Gyula, Molnár Béla, Szűts Sándor, Detrich Zsigmond és Verlessy József bizottsági tagok.

Miután Fiáth Pál báró főispán az ülést d. e. 10 órakor megnyitotta, Huszár Agost alispán olvasta fel jelentését, mely szerint a közigazgatás keretében semmi nevezetesebb mozzanat nem történt. Majd bemutatta az árvaszék tevékenységi és forgalmi kimutatását s felolvassa a csendőrség havi jelentését.

Szűts Arthur főjegyző kevésbé érdekes referáciája után Balassa Sándor aljegyző sorolja elő a kivételes házassági engedélyt kérők folya-

*) Én meg in dultam!

Szedőgyerek.

modványait. Ezután a le nem szolgált kézi nap-számok és behajthatatlan út- és állami adók förlése rendeltetett el. Az előadó jelenti továbbá, hogy a csössi anyakönyvvezetői hivatal tűz-veszélyes. Nádtetés házban van. Sürgős intézkedés tételére szólítja fel az alispánt. A közgyűlés elfogadta. — Hattyufy Dezső árvaszéki elnök jelenti, hogy e hó közepén megvizsgálták a községi adópénztár kezelését s mindenütt a megfelelő rendet konstatálták.

Dr. Varga Zsigmond tiszti főorvos olvasta fel ezután havi jelentését a közegészségügyről. A házasságok száma szeptember hónapban 74, a mi aránylag elég nagy összeg, tekintve, hogy akkor még erős dologidó van, s hogy nálunk leginkább a farsangban házasodnak. Született összesen 625, meghalt 362. Tehát a születések 263-al mulják felül a halálozásokat. A járványos betegségek közül a következők fordultak elő megyénk nagyobb területén: kanyaró, vörhony, torok- és gége-difteria szórványosan és aránylag seelid lefolyással. A szarvharut és hasi hagymáz járványosa is fordult elő. Megvizsgáltatott 6 népiskola, melyek egészségesekeknek bizonyultak, kivéve a seregélyesit, mely túlszűfolt s a tantermek sötétek.

Gróf Festetich Bemó kir. tanfelügyelő a főorvos ezen kijelentésére válaszolja, hogy a seregélyesi iskola akkor, midőn az orvosi vizsgálat történt, valóban túlszűfolt volt, de azért mivel nem kaptak kiegészítő tanítót. Most azonban már két tanító van, s a tanulók két ternet kaptak.

A tiszti főorvos jelenti továbbá. A dajkaságba adott gyermekek száma 140. A mult hónapban gyilkosság folytán halálozás nem történt. Öngyilkosság történt 6; hirtelen halálal 4 egyén mult ki. Súlyos testi sértsést történt 2, könnyü testi sértsést 16 esetben. Majd az állategészségügyről referált, mely általában véve kielégítő.

A főorvos jelentéséből kifolyólag br. Fiáth Pál főispán előadja, hogy megyénk éjszaky nyugoti részében, a hol három megye: Komárom, Veszprém és Fejérmegye érintkezik. Kishér tájékán, többnyire takonykór (jelenleg ennek veszedelmesebb faja a bőrféreg) s száj- és körömfájás fordul elő izoláltan. Pedig ott van az állami mentelep s e miatt az államnak sok kára van. Nektünk is érdekünkben áll, hogy a baj oka telismerte-sék, hogy orvosolni lehessen. A miniszter is rendkívüli intézkedést és pozsonyi főállatinspektor kiküldetését rendelte el. Irdiványozza, hogy a gazdasági előadó erre néve tegyen jelentést a jövő közgy. ülésen, hogy a miniszterhez előterjesztést teheszenek a veszély elhárítása tárgyában.

Detrich Zsigmond bizottsági tag nem fogadhatja el a főorvos jelentését, mert az állategészségügyet illetőleg hiányos volt. Aban sem is volt említve, holott az ő tudomása szerint Aban volt sertésvész és jelenleg is van. Erről nincs tudomása a főorvosnak?

Huszár Agost alispán szintén kifogásolja az állategészségügyet illető jelentést, de ezt a hiányos és el-elmaradó tudósításoknak tudja be. Felkéri Koller Pál közigazdasági előadót, tegyen előterjesztést a miniszternél, hogy a főállatorvos megjelenhessen a közigazgatási üléseken s jelentést teheszen az állategészségügyről. Indítványát elfogadták.

Ha vélemény tekintetben néha különböznek is egymástól a bizottsági tagok, de egy tekintetben nagyon is megegyeznek: mindnyájan szeretnek dohányozni. Egyesek már a gyűlés eleje óta ropogtatták ujjak között szivarukat s ugyancsak jó néven vették Festetich Bemó gróftól, midőn megkocskoztatta a kérdést:

— Talán már rá lehet gyujtani.

Az elnök válaszképen egy cigarettát tett elő s rágyujtott. Erre mindenki szivartárcáját kereste elő s pár pillanút mulva már mindnyájan szivar és cigarettaszó mellett hallgatták az ülést s nagyokat fujtak közbe-közbe.

Plossch Ferencz pénzügyigazgató jelentésének tudomásul vétele után Keressey Gyula indítványozza: A községi előjárók utasítandók, hogy nagyobb pontossággal járjanak el az ujjonépült házak, kippuszult szülő földek stb. bejelentésénél. Mert sokszor megtörténik, hogy az ujjon épült házakat 5 évig sem jelentik be, már pedig az ilyen körülmények zavarólag

voltából, hogy az a miniszteriumban gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szakember meghallgatása nélkül készült. Elég szomorú, hogy épp Magyarországon egy a megyéknél, mint a szakminiszterium kebelében az állategészségügyet kezdő aljegyzők s fogalmazók intézik az egyesek, az illető ügy és az egész ország nagy kárára.

A takonykór terjedésének már régen kellett volna gátat vetni, a mely célra csak egyetlen egy radikális eszköz áll rendelkezésünkre: a kártalanítás.

Volna egy másik, ugyan nem radikális eszköz is: a lovak nyilvántartása, ami azonban majdnem annyi költséget emésztene föl mint a kártalanítás, a közönségnek ellenszenves s terhes, de rossz közigazgatásunk miatt pontos sem lehetne soha, úgy hogy az esetben sem lehetne valamennyi lovat állatorvos által időközönként megvizsgáltatni.

Igen helyes volna, ha a földmivelésügyi miniszteriumban mielőbb revidálnák e sérelmes rendeletet.

Vasúti új menetrend.

— Érvényes 1897. október 1-től. —

Csás. és kir. szab. déli vasút.

Budapest ind.	Székesfejérvár ér.	Nagykanizsa ind.	Nagykanizsa ér.
Szem. v. 6:40 reg.	8:53 d. e.	9:04 d. e.	1:24 d. n.
Gyorsv. 7:30 reg.	8:53 d. e.	8:58 d. e.	11:45 d. e.
Vegy. v. 2:35 d. u.	4:29 d. u.	4:35 d. u.	8:55 este
Vegy. v. 5:25 d. u.	7:39 este	—	—
Gyorsv. 7:45 este	9:11 este	9:16 este	12:10 éjjel
Szem. v. 9:25 este	11:33 este	11:43 este	3:52 éjjel

Nagykanizsa ind.	Székesfejérvár ér.	Budapest ind.	Budapest ér.
Szem. v. 12:15 éjjel	4:16 reg.	4:24 reg.	6:29 d. e.
Vegy. v. —	—	6:15 reg.	8:33 d. e.
Gyorsv. 5:48 reg.	8:47 reg.	8:54 reg.	10:14 d. e.
Vegy. v. 9:15 d. e.	1:51 d. u.	2:32 d. u.	4:32 d. u.
Szem. v. 2 d. u.	6:01 d. u.	6:09 este	8:12 este
Gyorsv. 5:06 d. u.	8:03 este	8:15 este	9:40 este

Székesfejérvár indul	Komárom-Ujszöny ér.
Vegy. v. 10 — d. e.	2:50 d. u.
Szem. v. 10 — este	2:59 éjjel

Komárom-Ujszöny ind.	Székesfejérvár ér.
Szem. v. 11:36 d. e.	2:23 d. u.
Vegy. v. 3:41 reg.	8:22 d. e.

M. kir. államvasutak.

Székesfejérvár-Veszprém ind.	Veszprém-Székesfejérvár ind.
Sz.v. 5:20 d. e.	8:03 d. e.
Sz.v. 9:27 d. e.	10:45 d. e.
Sz.v. 1 — d. u.	2:33 d. u.
Sz.v. 9:27 este	11 — este
Sz.v. 4:19 reg.	6 — reg.
Sz.v. 7:15 reg.	8:35 reg.
Sz.v. 4:43 d. u.	5:53 d. u.

Fehér- és tolnamegyei h. é. vasút.

Székesfejérvár ind.	Adony-Szabolcs ér.	Paks ind.
Vegy. v. 3:55 d. u.	5:12 d. u.	9:33 este
Vegy. v. 7:56 reg.	9:23 reg.	2:15 délben

Paks ind.	Adony-Szabolcs ind.	Székesfejérvár ér.
Vegy. v. 2 — reg.	6:23 reg.	7:40 reg.
Vegy. v. 1:20 d. u.	6:06 este	7:25 este

Székesfejérvár ind.	Sárbogárd ér.
Vegy. v. 9:05 reggel	10:55 délelőtt
Vegy. v. 2:50 délután	4:30 délután

Sárbogárd ind.	Székesfejérvár ér.
Vegy. v. 5:25 reggel	7:24 reggel
Vegy. v. 12 — délben	1:47 délután.

„KEGYELET“

az »Első hazai cs. és kir. érczkoporsó-gyár« temetkezési vállalata,
Sz.-Fejérvár, Kossuth-utca Dieterich-féle ház.

Van szerencsém szives tudomásul hozni, hogy
„KEGYELET“ ezim alatt
egy a jelenkor minden igényeinek megfelelő

TEMETKEZÉSI VÁLLALATOT

rendeztem be, hol is úgy a helybeli mint a vidéki tisztelt gyászoló közönségnek minden e szakmába vágó czikkeket **gyári áron** **bocsájtok rendelkezésére.**

Raktáron tartok a legegyszerűbb fakoporsóktól a legdiszesebb érczkoporsókig mindenféle árban. — Továbbá szemfedeleket, lepedőket, párnákat, szóval teljes berendezést a temetkezéshez szükséges kellekekből.

Nagy raktárt tartok legszebb kivitelű művirág, érc és örökzöld koszorúkból.

Elvállalok úgy helyben mint vidéken teljes temetkezések rendezését, kápolnák, szobák behuzását stb

Rendkívüli olesó árban bocsájtom a gyászoló családok rendelkezésére úgy helyben mint vidéken saját dísz gyáskocsijaimat, (halottas kocsis) és pedig a következő árakon:

Egy díszes 8 oszlopos fekete ezüstös gyáskocsi helyben 2 lóval 4 frt,

Egy díszes kék ezüstös gyermek gyáskocsi helyben 3 frt.

Továbbá rendelkezésére áll még a gyászoló családoknak egy igen díszes üveges fekete ezüstös gyáskocsi és igen díszes fehér aranyozott üveges gyermek gyáskocsi a megfelelő testőrség és kapussal. — Hulla szállítását az ország és külföld minden irányában elvállalom.

Magamat a t. gyászoló családok szolgálataiba felajánlva maradok kiváló tisztelettel

GEBAUER KÁROLY,

az »Első hazai cs. és kir. szab. érczkoporsó-gyár« tulajdonosa.

Csak csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók!

Legújabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó czikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

—> Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben. —

LÖWY ADOLF

SZ.-FEHÉRVÁR.

(Felmayer mellett.)

HIRDETÉSEK

felvétetnek kiadóhivatalunkban (K i g y ó-
utca 9-ik sz. alatt) a legjutányosabb áron.